SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica
Odbor integrovaného povoľovania a kontroly
974 01 Banská Bystrica, Jegorovova 29B

Číslo: 8778-40522/47/2017/Rau

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č.57/2017/Rau/Z

Environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIŽP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“). Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona a primerane v súčinnosti so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole“).

A. Kontrola

Typ kontroly:	**§ 34 ods. 9 zákona - Mimoriadna**
Podnet:	**Nie**
Výsledok:	**§ 35 ods. 1**
Odstúpené:	**Nie**

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor:	Ing. Katarína Raučinová
Telefón:	048 471 96 50
Elektronická adresa:	katarina.raucinova@sizp.sk

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR:	FORTISCHEM a.s.
Adresa sídla:	M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
IČO:	46 693 874
Kontrola oznámená:	12.12.2017 Spôsob: na mieste, ústne

Zúčastnené osoby za prevádzkovateľa:

Ing. Rastislav Počubay, technický riaditeľ
Tel. 0918 250 123, rastislav.pocubay@energochemica.eu

RNDr. Mária Danišová, vedúca OTL, útvar ŽP a manažmentu rizík, Tel. 046/568 32 20

D. Prevádzka

Názov podľa IP:	Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej
Adresa prevádzky:	M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
Variabilný symbol:	470100806
Integrované povolenie:	4877-15168/2007/Kor/470100806
Vydané:	11.6.2007
Právoplatné:	6.7.2007
Projektovaná kapacita:	bez projektovej kapacity

Kategória:

4.2. a) Výroba anorganických chemických látok, ktorými sú plyny, a to amoniak, chlór alebo chlorovodík, fluór alebo fluorovodík, oxidy uhlíka, zlúčeniny síry, oxidy dusíka, vodík, oxid siričitý, karbonylchlorid – fosgén.

4.2. b) Výroba anorganických chemických látok, ktorými sú kyseliny, a to kyselina chrómová, kyselina fluorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, kyselina chlorovodíková, kyselina sírová, oleum, kyselina siričitá.

4.2. c) Výroba anorganických chemických látok, ktorými sú zásady, a to hydroxid amónny, hydroxid draselný, hydroxid sodný.

E. Časová os

Posledná kontrola:	12.7.2016
Kontrolované obdobie:	aktuálny stav
Začatie kontroly:	12.12.2017
Prvé miestne zisťovanie:	12.12.2017
Vypracovanie správy:	20.12.2017
Doručenie správy:	Doporučenou poštou

F. Zameranie kontroly – opis

Mimoriadna kontrola bola vykonaná v súvislosti s oznámeným odstavením prevádzky z činnosti na základe rozhodnutia SIŽP, IŽP Banská Bystrica č. 3688-37420/47/2017/Jed/470100806/Z11 zo dňa 29.11.2017, právoplatného dňa 8.12.2017, ktorým bola vydaná zmena č.11 integrovaného povolenia a v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie 2013/732/EÚ z 9.12.2013, ktorým sa stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre výrobu chlóru a zásad elektrolýzou soľného roztoku.

G. Opis prevádzky- pôvodný stav

Technológia chlóralkalickej elektrolýzy bola uvedená do činnosti v roku 1973 na základe licencie UHDE s elektródami typu Runner zabudovanými v roku 1987.

Hydroxid sodný sa vyrába elektrolýzou vodného roztoku chloridu sodného amalgámovým spôsobom. Produktom elektrolýzy je plynný chlór a kovový sodík, ktorý vytvára s ortuťou slúžiacou ako katóda amalgám. Rozkladom amalgámu vodou vzniká plynný vodík a vodný roztok hydroxidu sodného. Amalgámová elektrolýza chloridu sodného je nepretržitý proces.

Výrobné zariadenie elektrolýzy je umiestnené v dvojpodlažnej budove. Elektrolyzéry sú umiestnené na druhom podlaží, upevnené na osobitnej železobetónovej konštrukcii. Inštalované sú v dvoch radoch. Každý elektrolyzér sa skladá z dvoch častí – rozkladnej vane a rozkladnej veže. Dno a steny elektrolyzéra sú oceľové, steny pokryté vrstvou žieravinovzdornej gumy. Elektródy elektrolyzéra sú napojené na vodiče jednosmerného prúdu. Dno elektrolyzéra je vyspádované, v hornej časti spojené s nátokovou komorou a v dolnej časti s odtokovou komorou. Ortuťová katóda je pohyblivá, preteká dnom elektrolyzéra. Veko je zhotovené z gumy. Je rozdelené na štyri sekcie ovládané servomotormi. Na utesnenie elektrolyzéra počas prevádzky slúžia upínacie svorky na okraji veka. Vo veku elektrolyzéra sú upevnené titánové anódy, ktoré sú s vodičom jednosmerného prúdu vodivo prepojené pomocou Woodovho kovu. Riadiaci velín sa nachádza na druhom podlaží výrobného objektu v rovnakej úrovni ako elektrolyzéry. Pod riadiacim velínom sa nachádza kompresorová stanica vzduchu.

H. Použité podklady

1. Integrované povolenie v znení rozhodnutia č. 3688-37420/47/2017/Jed /470100806/Z11 zo dňa 29.11.2017 (ďalej len „ zmena č.11 integrovaného povolenia")
2. Oznámenie prevádzkovateľa zo dňa 6.12.2017 o termíne zastavenia činnosti v prevádzke
3. Oznámenie prevádzkovateľa zo dňa 11.12.2017 o zastavení činnosti zariadení na výrobu chlóru a zásad ortuťovou elektrolýzou soľného roztoku.
4. Hlásenie o vykonaných opatreniach zo dňa 12.12.2017

I. Kontrolné zistenia

Podmienka uložená pod písm. a) zmeny č. 11 integrovaného povolenia:

Podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 23 a § 24 zákona o IPKZ inšpekcia **zastavuje od 11. decembra 2017 činnosť zariadení** na výrobu chlóru a zásad ortuťovou elektrolýzou v prevádzke „Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej".

Zistený stav **Dodržaná**
Opis **Áno**

Dňa 11.12.2017 bolo inšpekcii doručené písomné oznámenie prevádzkovateľa o zastavení činnosti zariadení na výrobu chlóru a zásad ortuťovou elektrolýzou v prevádzke „Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej". Podľa oznámenia bola činnosť zastavená dňa 10.12.2017 a odo dňa 11.12.2017 sa prestala používať ortuť v procese elektrolýzy. Odstavenie

zariadení elektrolýzy bolo vykonané pod dohľadom notára, o čom bude vyhotovená notárska zápisnica.

Dňa 12.12.2017 inšpekcia vykonala fyzickú ohliadku prevádzky elektrolýzy, pri ktorej zistila nasledovné skutočnosti:

- Vykonaná bola fyzická demontáž armatúr prívodného potrubia soľanky do elektrolyzérov, čím došlo k prerušeniu hlavného prívodu soľanky do prevádzky,
- bol prerušený prívod elektrickej energie do elektrolyzérov - demontáž pásoviny v hale elektrolýzy,
- bol prerušený prívod elektrickej energie do elektrolyzérov na primárnom vinutí transformátora – demontáž pásoviny na vstupe do transformátora a zaplombovanie montážnych svoriek vinutia
- na riadiacom počítači vo velíne elektrolýzy ukazovatele prevádzkových hodnôt preukazovali odstavenie výroby.

J. Zhodnotenie dodržania podmienok povolenia

Inšpekcia na základe vykonanej mimoriadnej environmentálnej kontroly konštatuje dodržanie podmienok integrovaného povolenia v znení zmeny č. 11 IP. Ostatné podmienky súvisiace s vyraďovaním, vyprázdňovaním, čistením a demontážou zariadení amalgámovej elektrolýzy budú splnené podľa podmienok uvedených v zmene č 11 integrovaného povolenia v lehote do 31.decembra 2018.

Správa o environmentálnej kontrole č. 57/2017/Rau/Z bola vypracovaná v Banskej Bystrici dňa 20.12.2017.

K. Podpisy

Za SIŽP, IŽP Banská Bystrica, OIPK:
Ing. Katarína Raučinová – vedúca odboru IPK, inšpektor .....